

Izhaja vsak petek opoldne.

Naslov: Trst-Trieste
Casella Centro 37

ali pa: via Geppa 17/III.

Izdaja: konsorcij Malega lista

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK.

Stane: ena številka 20 stotink.

«Mali List» — C. C. Post.

Licejska knjižnica (Dr. Puntar)
LJUBLJANA, (JUGOSLAVIJA) tin

Male novice

Mali koledar.

Petek, 25. aprila: sv. Marko, evan-
gelist — Sobota, 26. apr.: Marcellin — Ne-
delja, 27. aprila: Bela nedelja (osmina
vstajenja) — Ponedeljek, 28. apr.: Vital
— Torek, 29. aprila: Robert — Sreda,
30. aprila: Katarina, Sienska — Četrtek,
1. maja: Filip in Jakob, apostola.

Amerika se je odločila.

V soboto je zbornica Združenih držav
sklenila, da dovoli vselitev 134.299 tuj-
cem. Glasom razdelitve bo smelo letos
v Združene države 51.427 Nemcev,
62.648 Angležev, 2231 Čehov, 4112 Ita-
lijancov itd. Lani se je smelo izseliti
42.000 laskih državljanov, v januarju
so obljubili še 9000. Mussolini je nato
energično nastopil, navzlic temu pa so
kvoto še znižali. V nekaj dneh bo izdal
izseljeniški komisariat v Rimu po-
drobna navodila.

301 oseba aretirana.

V New Yorku je na veliki ponedeljek
udrta policija v neko plesno dvorano,
v kateri je bilo 300 plesalcev in le-
na ženska, ki je proizvajala moderne
plese in povrh še naga. Policija je
aretirala vso družbo. Ovadba je šla na
sodnijo zaradi javne nemoralnosti.

Življenje je danes poceni.

V Boloniji so našli zjutraj mrtvega
fašista na cesti. Ustreljen je bil v
desno oko.

Papež in Mussolini.

Ker so pri volitvah v okolici Milana
zmagali ljudovci, so se snoparji hoteli
maščevati ter so požgali kakih 15 ka-
toliških izobraževalnih društev. Pa-
pež je po kardinalu Gaspari-ju poslal
Zvezi katoliških prosvetnih društev
dar pol milijona lir; da si vpostavijo
razdejana društva. To je očiten protest
proti snoparjem. Snoparski listi piše-
jo ostro proti temu. Nato je glasilo sv.
stolice napisalo, da s papeškim da-
rom niso še razdeljenci oproščeni od
dolžnosti, da povrnejo škodo dru-
štvom.

Trije slovenski poslanci

bodo v Rimu. Po številu dobljenih
glasov so: dr. Engelbert Besednjak,
časnikar v Gorici, dr. Josip Wilfan,
odvetnik v Trstu, Jože Srebrnič, kmet
v Solkanu. Vsi trije so Slovenci in se
priznavajo za Slovence, le vsak ima
svoj program.

Za obrambo bank.

Minolj teden je bila v nevarnosti
neka banka v Milanu. Takoj je pred-
sednik vlade ukrenil vse potrebno,
da reši banko in bankirje vseh skrbi.

Knjige Goriške Mohorjeve družbe

za 1925. bodo: Koledar, Gospodarski
nauki, knjiga ljudskih povesti, knjiga
slovanskih povesti. Vrhutega za nizko
ceno molitvenik «Večno življenje». Za
pet lir dosti beriva. Naslov: Mohor-
jeva družba v Gorici, via Piazzutta 18.

V Kanfanaru

so se vršile volitve tako, da je ves
čas sedel v kabini snopar in je kon-
troliral, kaj črtajo volivci.

Za med trde orehe.

V Trvižu v Istri je glasovalo komaj
100 volivcev. V listih pa so objavili,
da je oddalo glas 542 volivcev. Ta trdi
oreh bi znali streti samo člani dotične
komisije.

Snoparski poročnik Kalin

dobiva na dan 36 lir, prostaki pa do-
bivajo po 18 lir, kadar so «v službi».

Nacionalizem - hudičevodelo.

Že predzadnjič smo opisali sadove
nacionalizma na Ogrskem. Nacionali-
zem je poleg kapitalizma najhujša
zabloda zadnjega veka. Nacionalizem
uči slepo ljubezen do svojega naroda;
nacionalist gleda samo na korist last-
nega naroda, četudi dela pri tem vne-
bovpijoče krivice sosednemu narodu.
Nacionalizem ne pozna ne pravice ne
moralnih zakonov. V imenu naciona-
lizma si dovoljujejo nacionalisti vsa-
ko sredstvo v slavo svojega naroda in
za zatiranje drugega naroda. Naciona-
lizem omejuje vsak narod na samega
sebe. Poleg kapitalizma je nacionali-
zem zanetil najhujše, strašne vojske,
ki so v kratki dobi uničile plodove
dolgoletnega truda in dela.

Nacionalizem — naša šiba.

V imenu nacionalizma so Angleži
pritiskali Irce, v imenu nacionalizma
so Nemci tlačili Poljake, v imenu na-
cionalizma so Nemci mrcvarili slo-
venske Korošce, v imenu nacionalizma
nam Lahi jemljejo pravice in nas ho-
čejo potujčiti. Ali torej ni res, kar
smo gori trdili, da je nacionalizem hu-
dičev nauk? Zato smo načeloma pro-
ti nacionalizmu. Naše načelo je Kre-
kovo: enakopravnost vseh narodov,
brez razlike, ali so veliki ali mali. Ako
bi zmagalo Krekovo načelo, bi bili
Slovenci svobodni narod.

Obisk v Trstu.

Primorci, bivajoči v Ljubljani, so
združeni v športnem klubu «Primor-
je». Kako je napredoval kaže dejstvo,
da se je spustil v tekmo z najboljši-
mi tržaškimi žogometci. Na veliko-
nočni dan so igrali pri Sv. Ivanu, v
ponedeljek pa v Škednju.

Sadovi prijateljske zveze.

Urednik «Piccola» je bil odlikovan
od jugoslovanskega kralja z redom sv.
Save. List piše, da si je zaslužil to
odlikovanje z resnicoljubnim poroče-
vanjem iz Jugoslavije. Iz tega sledi,
da sta imeli Edinost in Istrska Riječ
popolnoma prav, ko sta se navduševali
za reški sporazum, češ, da bo rodil
dobre sadove. In res je rodil. Piccolov
urednik odlikovan od Belgrada, dr.
Rybar pa, odbornik bivše Jadranske
banke, je odlikovan od Rima; mirne
volitve 6. aprila, laško-jugoslovanska
trgovska zbornica v Trstu, v trgovski
pogodbi bo bržkone onemogočen iz-
voz našega vina, pač pa dovoljen iz-
voz sicilskih vin. Je vselej taka: ka-
dar pridejo bogatini skupaj, bodisi k
pojedini, bodisi k pogodbam, se go-
di dobro...

Zelo umestna predavanja.

Šolska oblastva za goriško okolico
bodo priredila več predavanj o zna-
čaju. Prva bosta predavala učitelja Pe-
legrin in Zgonik, bivša hejslovanska
naprednjaka, sedaj navdušena ejarska
snoparja.

Nad 100% volivcev

je volilo v Kopru. Vpisanih je bilo
3110 volivcev, glasovalo pa je 3216 vo-
livcev.

Sijajen zgled

je dala hrvatska občina Klana. 132 o-
seb se je vpisalo v Goriško Mohorjevo
družbo. Ob koncu leta bomo videli,
kako so se izkazale druge občine.

Rusija

ima okrog 150 milijonov prebivalcev
in vsako leto se rodi okrog 900 tisoč
oseb. S tako državo bo moral svet ra-
čunati. Rusi so 20 let pod vojaško
kontrollo. V skrajni sili postavi Rusija
18 milijonov vojakov.

General Bodrero,

ki je upravljal Reko, je bil v Rimu,
odkoder je odpotoval v Belgrad, kjer
je izročil g. Ninčiču zahvalno brzojav-
ko Mussolinijevo. Ninčič je namreč
čestital Mussoliniju za zmago pri vo-
litvah. Mussolini je odgovoril, da bo
fašistovska zmaga pomenila zboljša-
nje odnošajev med Slovani in Ita-
lijani.

Rogoviležem ne odgovarjamo.

V predzadnji številki smo trdili, da
podpirajo neki tržaški list vojni oderu-
hi in da ga zato lahko na deželo za-
stoj pošljajo. Zato so postali prizadeti
gospodje kačepični. Mi svoje trditve le
ponavljamo, ker imamo v rokah delen
seznam podpisnikov dotičnega lista. Na
Krasu so darovali stotake in petdeseta-
ke vojni oderuhi, o katerih smo in bo-
mo pisali. Glede brezplačnega pošilja-
nja vztrajamo na podlagi dokazov. Ako
nas bi gospoda vprašala v dostojni
obliki, bi se hoteli z njimi porazgovo-
riti: ker pa rogovilijo in psujejo kakor
pijani mešetarji, jih pustimo in gremo
svojo pot naprej.

Vera in politika ne gresta skupaj.

Volivno zmago so proslavili v Vid-
mu v palači Manin, kjer je Napoleon
1789. podpisal mirovno pogodbo. Sto
bander je bilo zraven in vsj oblastni-
ki. Duhovnik Degano je zapel: «Te
Deum» v zahvalo za volivno zmago.

Za veliko industrijo.

Finančni minister je dovolil težki
tržaški in tržiški industriji 138 mili-
onov posojila po 4½%, ki se morajo
vrniti v 35 letih. Industrijalci so dobi-
li denar po 4½%, fabrike pa jim bodo
nesle po 15—25%. Tj kmetič, delavec,
obrtnik, trgovčič, le prosi vlado za
posojilo. Bogatinom groš. revežem
knof.

Mož značaj

je naš doktor Jasnič, posestnik v Čr-
ničah na Vipavskem. Lani je dovršil
visoke šole. Bil je v društvu narodno-
naprednega dijaštva, za volitve pa je
delal za žive in mrtve kot fašistovski
priganjač. Grozil je, da zgubi inva-
lidno podporo, kdor ne bi volil snopa.
Jasničev tast Kerševan je gostilničar.
Tam se je jelo in pilo zastoj. Zdaj
pričakuje dva bivša naprednjaka
plačila: eden korito, drugi kavalirstvo.

Slovesna obletnica.

«Pučki Prijatelj», glasilo «Političnega
društva za Hrvate in Slovence v
Istri», obhaja letos 25 letnico. Usta-
novitelj tega lista je bil veliki škof
Anton Mahnič, ki je umrl kot pravi
narodni mučenik v begunstvu. Na
dan obletnice bo izšel «Pučki Prija-
telj» v slavnostni obliki.

Ali bo kaj ali ne?

Tako nas vprašujejo mnogi rojaki,
ko govorimo o nasilstvih, ki so se go-
dila ob volitvah. Ali bomo kaj dosegli
ali ne, ali se bo ta zadeva kje razsoja-
la ali ne? Dragi prijatelji! Nič se ne
bo zgodilo. In četudi bosta Besednjak
in Wilfan kako besedo zinila, ne bo to
nič izdalo. Nasilstva so se vršila po
vseh državah. Mnogo hujša nasilstva
kakor pri nas. Smo pač v dobi dikta-
ture. V diktaturi ukazuje manjšina
nad večino. Ukazuje pa v senci bajo-
netov in kanonov. To stanje bo traja-
lo, dokler se ne bo diktatura zrušila
in ne zavlada zopet demokracija.
Tudi za našo vzgojo je koristno, da
čutimo, kaj se pravi diktatura. Mi
Slovenci smo že po naravi demokra-
tični, smo proti nasiljem, proti dikta-
turi; sedaj se v tem naziranju utrju-
jemo.

MIHEC: Rusija je spregovorila.

JAKEC: Je svoboda ljudstvom oznanila.

VOJNIM OŠKODOVANGEM.

Trojna je odškodnina: na hišo, na
polje, na premičnino. Dosedaj so reše-
vali vse tri prošnje posebe. Lahko se
je zgodilo, da so ti lani izplačali od-
škodnino za polje, letos za hišo. Od se-
daj naprej ne bo več tako. Trojno od-
škodnino bodo skupno izplačevali. Tako
bi imeli nekateri oškodovanci dobiti ta
mesec odškodnino za polje, docim se ni
rešena prošnja za hišno odškodnino.
Financa je zapovedala, da ti ustavijo
izplačevanje poljske odškodnine do ča-
sa, ko bo rešena druga in tretja tvoja
prošnja. Potem bodo izplačali vso od-
škodnino hkratu.

Kako smo volili.

Glasilo tržaških republikancev piše
glede na volitve v Istri: «Iz skoro
vseh volišč so bili odstranjeni zaupni-
ki nasprotnih strank in skrutinij
(štetje) se je izvršil po volji snoparske
deželne zveze v Puli, odkoder je bil
dospel ukaz, da mora štetje pokazati
80% glasov za snop».

Za oboroževanje

izda letos naša vlada 1426 milijonov
lir. Od teh odpade 308 milijonov za
orožnike. Za mobilizacijo je vrhute-
ga dovoljenih 308 milijonov. Na višku
pa je letalstvo: okrog 300 letal in 6 ve-
likanskih letalskih ladij. Do 1928. bo-
do na novo zgradili 55 bojnih ladij.

Za potujčevanje.

Tržaški odsek društva, ki mu pra-
vijo «Skrbstvo za odrešeno Italijo»,
je ustanovil doslej laške vrvice v Tol-
minu, Kanalu, Kobaridu, Bovcu in v
zadnjih tednih še na Žagi, pri Sv. Lu-
ciji na mostu, v Volčah, v Podbrdu,
Cerknem in Idriji. V kratkem otvorijo
vrtec tudi v Naborjetu, Zabnicah,
Rajblju in Beli peči, ki je spadala
pred vojno na Kranjsko. Pripravljen
je načrt za vrvice v Podgradu v Istri,
v Dolini, Matuljah in v Ičićih. Celok-
kupni program obsega otvoritev 250
vrtecev! In v očigled temu so tržaški
voditelji načeloma — kakor so rekli
— proti Narodnemu svetu.

Fašizem in krščanstvo.

Snop trdi venomer, da je krščanski.
Don Sturzo trdi, da je fašizem v bi-
stvu protikrščanski, ker krščansko
vero le izrablja v svoje imperialistične
namene in ker se oklepa protikrščan-
skih nazorov, ki so last vseh naciona-
lizmov na svetu. Fašizem uči politi-
ko zatiranja, nasilja, zahlapčuje šolo
državi, fašizem hoče otroke iztrgati
družini ter jih hoče podržaviti; faši-
zem obožuje narod in državo in vodi
v demoralizacijo. Vse to pa je v na-
sprotju z nauki Cerkev. Po nauku
Cerkev je domovina polje naših dolž-
nosti, ne pa nekak Bog. Po nauku
Cerkev je narodnost mati, ne pa neka-
ka religija ali vera. Cerkev najstrože
obsoja nacionalizem.

Koroške novice.

«Koroški Slovenec», glasilo koroških Slovencev, ki so pripadli Nemški Avstriji, piše: «Članki, kakor je bil »Obupen glas s Koroškega« v »Slov. Narod«, so le voda na nemški mlin. Narodna zavest niti med nemskutarji se ni zamrla in ko se ljudje prepričajo, da slovenska politika ne stremi za novimi zapletljivi, ji ne bodo nasprotovali. V zadnjih 40 letih se je res pomenilo nekaj meje: Vetrinj, Kriva Vrba, Otmanje. A tudi te postojanke morebiti niso za vselej izgubljene, ker je Slovenec delaven in skromen in teritorialno prodira; ko bi se le bolje organiziral, se potem ne ponemči. Ljudska šola sama ne bo zatrla slovenščine, dokler je katehet na svojem mestu in dokler bodo delovali med ljudstvom domači slovenski duhovniki. Zaenkrat so razmere še težavne, toda slabše ni, nego je bilo pod prusko komando in slovenske odporne sile rastejo. Zdaj obstoja dolga vrsta katol. izobraževalnih društev, ki marljivo delujejo. Posojilnice so se ukoreninile in povsod se je izobrazilo lepo število mož, ki so v raznih odborih in ne govori več povsodi samo kaplan. Nasprotno pa nemške sile pešajo, odkar Nemčija ne pošilja podpor v gotovini. »Südmarka« in »Schulverein« se delata, toda z drobižem jima že tudi pohaja sapa. Glavna reč pa je, da Slovenci sami delajo, da ne obupajo, da ne drže rok križem: potapljajoči se ne bo utopil, dokler se giblje. O umirajočih je zato neumno govoriti. Naj vsak raje smotreno dela.»

Narocnikom in bravcem.

Ker je volilna doba minila, bo »Mali list« zopet redno izhajal samo na 4 straneh. Zato se je tudi krestil za »Mali list«, ker je tednik za male ljudi, in njegov edini dohodek je mala naročnina. Velike liste morejo izdajati le veliki bogataši in jih plačujejo tudi le zato, da jim kaso čuvajo. »Mali list« pa hoče biti prost, da lahko pove vsakemu, kar mu gre. Naj tedaj tudi naročniki to upoštevajo in ostanejo listu zvesti prijatelji.

Komunist?

Neki tržaški list mi očita, da sem komunist. Vem sicer, da je to čisto priprosto denunciranje ali spijonstvo na uho oblastev, češ, oblastvo, glej ga, ta je komunist, nevaren. Moj odgovor ne velja vohunom, marveč slovenskemu ljudstvu.

1) Že ko sem bil še priprost kaplan, sem bil prezet Krekovih socialnih nauk. Vselej sem se boril proti podeželskim vojnim oderuhom, ki so med vojno izrabljali aprovizacijo v svoje samopašne svrhe: sebi po 50 kilov moka, revežem po 1 kilo. Takrat sem gledal krivici v oči: samopašneži so bogateži, revne družine, ki so imele očeta na bojišču, pa so stradale... — Ako pomeni boj zoper te oderuhe komunizem, potem sem rad komunist.

2) Med vojno je precejšnje število edinjašev odiralo ljudstvo. Ti so postali milijonarji. To odiranje sem vedno označal za protinarodno, protiljudsko. Ako je to moje ravnanje komunizem, sem rad komunist.

3) Na neštivilnih shodih sem zagovarjal zahtevo, da bi se moralo milijonarjem, ki so po krivici obogateli med vojno, zapleniti ves krivični dobiček. Slovenski edinjaški oderuhi so mi očitali komunizem. Ako pomeni moje stališče komunizem, sem rad komunist.

4) Pred fašistovsko revolucijo sem širil po Brdih idejo, da naj bi postali Briči, ki so hlapeci grofov veleposestnikov, lastniki zemlje, ki jo obdelujejo, ker je to načelo sprejeto od vseh gospodarskih strokovnjakov kot pravilno. Neki slovenski briski magnat je grozil, da me da iz vasi izgnati, ako bom se nadaljeval s propagando v prilog kmečkemu ljudstvu. Ako je to moje delo komunizem, sem zelo rad komunist.

5) Ko se je vodila velika borba med zadrugami in bankami in ko je »Edinost« zapisala stavek »Z Jadransko banko je zvezano naše narodno ime«, tedaj sem se jaz odločno postavil na stališče ljudstva proti bankam. Ako je to moje ravnanje komunizem, sem na tak komunizem ponosen.

Izjavljam, da bom v takem »komunističnem« smislu delal, dokler mi Bog da živeti. Virgilij Šček.

Centralizem in avtonomija.

(Iz govora dr. E. Besednjaka v goriškem deželnem zboru 27. feb. 1922).

«Italijanska ustava se je ustvarila po francoskem vzorcu, to se pravi po klasičnem zgledu moderne centralistične ustave. Centralistični sistem je plod liberalizma in odgovarja nekdanjim potrebam mladega kapitalizma. Tedaj je opravljala država le maloštevilne posle, skrbela je le za javni red in mir, ter prepuščala vse socialno in gospodarsko življenje države prostemu in svobodnemu razvoju. V tistih časih je bilo možno, je bilo lahko in je bilo koristno, da se je državna uprava vodila iz enega samega središča. Centralizem je bil v družabnih razmerah utemeljen. Toda od konca 18. stoletja do naših dni se je izvršil v upravi vseh držav globok in silen prevrat. Kapitalizem, ki se je poslužil svobode, da izkorišča, tepta in tlači delavce in kmete, se je srečal s proletarskim gibanjem. Socialistične organizacije so klicale in vpile po državnem posredovanju, država je bila prisiljena, da se zanima za nešteto panog družabnega življenja, za katere se prej ni menila. Posli moderne države so narasli do strahovitega obsega. V državni upravi se je izvršila revolucija. V glavnih mestih so nastale armade uradnikov, ki vodijo iz enega središča vso državo. Danes ne more noben minister in noben parlament več pregledati neskončno zapletenega državnega življenja. Vlada in gospodar države je uradništvo. Birokratizem je postal vsemogočni, oholi voditelj države, ki stoji nad parlamenti in nad ljudstvom. Prebivalstvo uradništvo vzdržuje, a nima najmanjše oblasti do njega. Moderni lažidemokratizem daje ljudstvu le pravico, da odda vsakih pet let na volišču glasovnico, v ostalem je pa izročena absolutni oblasti centralističnega birokratizma. Oblast birokratizma se bo zlomila s položom centralističnih ustav. Kdor se hoče boriti proti birokratizmu, se mora boriti za ljudsko avtonomijo. Dobra praktična in hitra uparva je v moderni državi brez avtonomije nemogoča. Brez zdrave uprave pa država umira.»

Križev pot oškodovancev.

Odkar obstoji vojnooškodninsko vprašanje, so se smeli oškodovanci obračati za informacije v Trst o stanju njihove vloge. Lani so informacijsko službo zelo omejili. In krivično so jo uredili! Par tržaških advokatov je smelo dobivati pojasnila enkrat na teden, 40.000 ubogih ljudi pa samo dvakrat na teden. Advokatje so v Trstu in so stopili k financii čisto lahko. Oškodovanci pa so prihajali iz Trbiža na Koroškem, iz Bovca, iz Tolminskega, s Krasa, zgubljali po 2 dni, zapravljali po sto in več lir. Nekoč se je pripetil tale slučaj: Uboga vdova čaka odškodnino že štiri leta. Ker si ni vedela pomagati, je zbrala 30 lir ter prišla v Trst. Prvi dan je niso sprejeli in tako bi morala čakati v Trstu še tri dni. Ker pa je reva imela denarja samo za pot domov in nima znancev v Trstu, se je morala vrniti v svoj kraj, ne da bi bila kaj odpravila. Reva se je jokala.

Sedaj pa so dali revežem nov udarec. Financa v Trstu je razglasila, da sploh ne bo več dajala informacij. Kam smo prišli!

Tako Rus govori

Minister angleške delavske vlade Mac Donald je povabil v začetku velikega tedna rusko vlado na sestanek. Rusija je poslala v London zastopnika Rakovskega. Po govoru Mac Donalda je povzel besedo Rakovski, ki je imel znamenit govor. Naše kapitalistično časopisje je namenoma zamolčalo govor. Zato smatramo za svojo dolžnost, da ga mi objavimo.

DVE NAJVEČJI DRŽAVI NA SVETU.

Rakovski je dejal: »Zvezna sovjetska republika je pripravljena, da na prijateljski način reši vsa viseča gospodarska vprašanja med Angleško in Rusko. V to svrhu je potrebno tesno sodelovanje obeh držav, zakaj Angleška potrebuje dežel, kamor bo odkladala svoje izdelke, Rusija pa potrebuje industrijskih proizvodov. Obe deželi se spopolnujeta. Rusija je pripravljena, da odstrani vse ovire, ki so na poti za vzajemno delovanje. Prizadevanje obeh največjih držav na svetu, da se vzdrži svetovni mir, bi lahko korenito spremenilo se dosedanje mednarodne odnose.»

NEVARNOST NOVE VOJNE.

«Narodi spoznavajo vedno bolj potrebo, da se ustvari trajen mir. Navzlic vsem številnim mirovnim pogodbam, ki so se podpisale po vojni, niso bili nacionalni konflikti še nikdar tako ostri, kakor dandanes. Pri tem se poslužujejo vlade sredstev, ki spravljajo ljudstvo v nevzdržno stanje. Še vedno požira oboroževanje največji del dohodkov in vsakdo ve, da bo prihodnja vojna veliko bolj grozovita, kakor vse to, kar smo doslej doživeli.»

PROČ Z VOJSKO! RAZOROŽITEV!

Rakovski je nadaljeval: »Zato drži sovjetska vlada splošno razorožitev za absolutno potrebno. Rusija razume veliko interes za zvezo narodov. Toda Rusija ne čuti za tako zvezo, kakršna je danes (sedanja zveza narodov je namreč samo zveza kapitalističnih držav. Op. uredništva). Vendar je Rusija pripravljena, sodelovati pri veliki medna-

rodni organizaciji, da se odpravijo nasilnosti in maševalne vojske. Ta organizacija pa mora biti taka, da sme vanjo stopiti vsaka država in sicer kot enakopravna (Danes je zveza narodov zelo omejena, ker nekaterim narodom ni dovoljen vstop, na pr. Nemčiji. Op. ur.)»

DOSEDANJI MIROVNI POGOJI SO GNILI.

«Sovjetska vlada je že večkrat izjavila, da je po njenem naziranju nujno potreba, da se versajska svetovna mirovna pogodba na novo pregleda in popravi, ako sploh hotemo priti do mira. Z versajsko pogodbo pa treba pregledati vse mirovne pogodbe, ki so se sklenile kasneje na podlagi versajskega miru.»

ZA PRAVICE NARODOV.

Rakovski je nadaljeval: »Vse dosedanje mirovne pogodbe niso le v nasprotju z elementarnimi interesi narodov, ampak so le povzročili, da so se boji med narodi še bolj poostri in vse to vodi v gospodarsko propast sveta.»

ZA SAMOODLOČBO NARODOV.

Reorganizacija ali preureditev Evrope je mogoča samo na podlagi volje narodov (Opomba uredništva: Rakovski ne imenuje narodov, ampak ljudstev, da s tem izključuje izkoriščevalce, ki hočejo povsod veljati za narodne!) in na podlagi narodne neodvisnosti vseh ljudstev. Zato je sovjetska vlada odločno za revizijo vseh mej po natelih narodne pripadnosti in za ljudsko glasovanje.»

NAŠA OPOMBA.

Govor Rakovskega se do pitice vjema z nauki krščanske pravičnosti in ga moramo povsem odobriti. Veseli moramo biti, da je ruski zastopnik povzdignil glas proti kapitalističnim mirovnim pogodbam, ki so rodile narodne in gospodarske sužnje. Veseli nas, da je Rus povzdignil glas pravičnosti. To je najboljši človečanski govor, kar smo jih čuli od konca vojne do danes.

Slava istrskih kmetov.

«Goriška Straža» je prinesla popis nasilstev za časa volitev v Istri. Zlasti živo popisuje pravcate boje, ki so se vršili 6. aprila pred mesti. Kakor je znano, prebivajo Lahi v mestecih, dočim je vsa dežela slovenska. Krasni popis končuje »Straža« tako-le: S krvjo pridobljene glasovnice so večna spričevala o poštenju in značaju istrskega seljaka. Ljudje, ki se tega groznega napada niso ustrašili, bodo svojim idealom ostali zvesti do zadnjega diha.

Zato pozdravljena, seljaška Istra, hrvatska dežela mučnikov! Zopet je seljak bil napaden in osleparjen od trgovskih laških gnezd, ki čepijo kot ptice roparice nad hrvatskimi planjavami in bregovi. Kdo bo zmagal, kmečka zemlja ali siva trgovska gnezda na gričih? Že stoletja teče ta pravda.

Laška mesteca se borijo z zagrizenostjo, s palico, puško, s fašistovsko sekuro. Kajti te skupine trgovcev, mešetarjev, mestnih mogotcev, trepečejo pred uro, ko bi hrvatski kmet dobil v roko občino, ko bi imel kaj vpliva v domači deželi. To uro bi padla njih moč, konec bi bilo izmozgavanja, konec udobnega življenja na račun kmetске okolice. Zato ta strašni odpor proti kmetom, zato vsa ta nasilja.

Kdo bo zmagal? Zgodovina nam je priča, da bo zmagal grunt, ki ga hrvatski seljak trdno drži v rokah. Tej zvesti straži slovanske zemlje pošljimo Goričani prisrčen pozdrav slovenskega srca.

DELAVSKI VESTNIK.

Po snoparsko. — V avtomobilski tovarni Steyr v Avstriji so zahtevali delavci zvišanje plač, ker so tudi cene živil poskočile. Veletovarnar — je kot odgovor — zaprl tovarno. Tako je spravlil ob kruh okrog 4000 delavcev. Drugod tepejo delavce z bikovkami, ponekod pa z lakotjo.

Delavske strokovne organizacije so se ustanovljale z namenom, da moralno in gmotno koristijo delavcem, duševnim in ročnim. To svojo nalogo so tudi vršile socialno-demokratske in krščansko-socialne delavske organizacije po vsem svetu, dokler ni po vojni kapitalizem vsepovsod zaugajal. Kaj so dosegle pri nas snoparske strokovne zveze? Uničile so rdeče (socialistične) in bele (meščansko-socialne) strokovne zveze. Ta sprememba se je izvršila na podlagi olja, palice in lakote. Sedaj se hvalijo, kakšen rad vlada v državi, da ni več delavskih puntov ali štrajkov. Seveda! Plače so padle za 15%, življenje pa je bolj drago ko prej, industrijalci pa si kopičijo milijone. Ni čudno, da je dala veleindustrija 28 milijonov za zmago pri velikih. — Hvalijo se, da so odpravili razredni boj, ki ga ga ni več, ker da smo dosegli popoln mir! Bravo, gospoda! Delavstvo se ne sme niti organizirati, dočim smejo kapitalisti po delavcu mahati po ljubi volji. Snoparska strokovna organizacija nima avtonomije; ona je odvisna v vsem od politične organizacije, ki pa je čisto izraz kapitalistične družbe

GOSPODARSTVO

Živinorejske zadruge

Primorje nima rodovitnih ravnin, kakršne so v Furlaniji. Žita niti za se ne pridelamo dovolj in zato moramo veliko žita kupovati. Nasprotno pa je Primorska kot planinska hribovita dežela kakor ustvarjena za živinorejo. Živinoreja je že sedaj in bo še v veliko večji meri v bodočnosti za kmetu dajala najlepše dohodke. O tem danes nihče več ne dvomi. Lepe dohodke pa bo dajala živinoreja le tedaj, ako bomo uredili res moderno, napredno živinorejo. V južne kraje naše države bomo našo živino lahko prodajali kot dobro plemensko pasmo le tedaj, ako bo zahtevam dobre plemenske pasme ustrezala. To vsakdo ve, da se za plemensko živino dosežejo najlepše cene.

Nasi pašniki.

Dejstvo je, da imamo ravno pri nas dane vse pogoje za izrejo močne, zdrave, lepe plemenske živine. Omenjali smo že, da so za ta namen potrebni pašniki, posebno planinski pašniki. Primorska ima teh pašnikov že precej; še več pa jih lahko bo, ako naše planine uredimo, ako naša zapuščene sosese in občinske gmajne izrabimo, izboljšamo, ogradimo in napravimo staje in napajališča. Pa tudi naše podnebje je za rejo živine zelo ugodno, ker ni prevelike vročine. Poleg tega so naši kmetje toliko izobraženi, da uvidevajo važnost smotrene vzreje plemenske živine in da se zavedajo, da je to mogoče le v skupnosti, v zadrugah.

Pa ne le kot plemenska živina, tudi za mesarja ima lepa živina vse drugačno ceno nego slaba, majhna živina. Kot so n. pr. takozvane buše na Hrvaškem. Za lepo živino se tudi pri mesarju doseže do dvakrat lepša cena nego za slabo.

Napredujmo v duhu skupnosti!

Napredek v naši živinoreji pa je mogoče le v skupnosti, le v živinorejskih zadrugah. So namreč gotove stvari, ki jih moremo doseči le s skupnostjo. To so v prvi vrsti potrebna strokovna izobrazba in veselje do živinoreje, potrebno število bikov plemenjakov in naposled smotreno in pravilno postopanje za vzrejo dobre plemenske živine.

Več glav, več misli. Ako se več kmetov, ki jim je pred oči isti cilj, namreč vzreja dobre plemenske pasme, združi, jim bo to delo lažje. S skupnim delom bodo dosegli večje uspehe. Drug drugemu povedo svoje izkušnje. Kdor ima lepo tele, pa ga ne namerava rediti, ga bo zamenjal z drugim posestnikom, ki ima slabše tele, pa bi hotel tele rediti. Skupno si nabavljajo seno in

močna krmila. Skupno priredijo živinorejski tečaj, ki je za umno, napredno živinorejo neobhoden.

Pomislek liberalizma.

Pa poreče kdo: «Saj se vsak briga za svojo živino, vsak zase gospodari. Saj ne moremo imeti skupnih hlevov, skupne zadrugne živine!» Prijatelji, tega se od Vas tudi ne zahteva. Zadruga ni potrebna za to, da si zida skupni združni hlev, da postavi vanj združno živino, da vzgaja združna teleta itd. Ne! Zadruga nam je potrebna za to, da zbira in vodi vse one posestnike v občini, ki imajo veselje do živinoreje. Živinoreja ni tako enostavna stvar in pri umni živinoreji je treba delati s pametjo, z glavo. «Kmetija ni kancelija», to velja posebno glede živinoreje. Tu je treba izobrazbe in tu je treba izkusnje več kot pri vsakem drugem gospodarstvu.

Pa več skrbi!

Živimo v času, ko je sramotno za posestnika, ako skrb za živino prepušča samo dekli, samo hlapcu ali mladim neizkušenim sinovom in hčeram. Posestnik, ki hoče biti v resnici gospodar svojega posestva, mora gospodariti zlasti tam, kjer je dohodek lahko največji in to je ravno živinoreja. Pa tudi za one posestnike, ki imajo v živinoreji precej izkušenj, je še vedno treba v živinoreji pouka. Zato bo vedno za cel okoliš važno, da se priredi živinorejski tečaj in take živinorejske tečaje naj prirejajo živinorejske zadruge.

Potreba bikov plemenjakov.

Druga zelo važna stvar pa je preskrba potrebnega števila bikov plemenjakov. Danes, ko je vsled dveletne suše krme tako malo in je tako draga, drži vsak samo najpotrebnejše število živine v hlevu. Zato se skoro ne najdejo posestniki, ki bi hoteli rediti in vzdrževati plemenske bike. Posledica je, silno pomanjkanje bikov in vsled pomanjkanja bikov so oni, kolikor jih je, preveč obremenjeni. Strokovnjaki so ugotovili, da je ravno vsled pomanjkanja bikov na Primorskem toliko kravjalovih. Pomislite, kakšna zguba v gospodarstvu vsled pomanjkanja mleka, vsled toliko manjšega števila telet.

Na noge!

Tu je treba krepko poprijeti, sicer bo naša živinoreja vsled pomanjkanja bikov hitro propadala. Posestniki morajo to zlo uvideti in zaščititi potrebo in dobro voljo, da temu zlu s skupnimi silami, z združitvijo vseh živinorejcev v živinorejskih zadrugah odpomorejo.

Finančni položaj istrskih občin.

Istrska deželna uprava je v dolgovi, da se ne zna ganiti. Istrske občine pa ji dolgujejo več milijonov za bolniške stroške, šolske pristojbine, posojila itd.

Da bi se deželna uprava rešila stisk, je bila zveza istrskih občin (45) zaprosila vlado enkratno podporo v znesku 14 milijonov lir. Ako pa bi hoteli ozdraviti bolne občinske finance, bi potrebovali podporo 22 milijonov lir.

Ako država ne priskoči našim občinam na pomoč, bodo živetarile od dne do dne, na resno delo pa ne bo mogoče misliti. A vlada ima denar! Saj ima rimska «Cassa depositi e prestiti» 15 milijonov ostankov iz novih dežel ter čisti ostanek bivšega glavnega komisarijata v Trstu, ki je prihranil pri upravi in izmenjavi okrog 70 milijonov. Zdi se, da vlada noče podeliti podpore. Kaj tedaj?

Namesto darov vsaj posojilo.

Strokovne zveze snoparjev so predložile vladi načrt za zboljšanje finančnega položaja istrskih občin, zahtevajo, naj bi rimska «Cassa depositi e prestiti» dovolila občinam posojilo po 3%. Ministri so v splošnem odobrili načrt, ali pa se tudi izpelje, to je drugo vprašanje. Nadalje je zveza zaprosila gospoda Carnazzo, ministra javnih del, za podporo 600.000 lir za vzdrževanje cest do konca junija tega leta. Čas pokaže, kako bo rešena ta prošnja.

20.000 CEPLJENIH TRT izbornih vrst: rizling, zelen, beli burgundec, rebula, refošk itd. po 40 lir za 100 komadov prodaja Ferdinand Skerlj, Vrhpolje 66, pošta Vipava (Vipacco). Za večje množine izdaten popust.

Istrska vina na razstavi. Istrski deželni odbor je dobil stojnico na razstavi v Milanu. Na stroške poreške zadruge bodo razstavili razna istrska vina. Za 1.50 L bo imel vsak obiskovalec razstave pravico, da pokuša vse vrste razstavljenih vin iz Istre.

Cene v Istri. Črno vino 1.20—1.40 L. Belo vino 0.90—1.10 L. olje 6—6.50 L. seno 19—30 L kvintal.

Cene v Trstu. Seno (na vozove) 18 do 26. Debeli otrobi (vreča) 80 do 84. Drobnji otrobi 76 do 80. Oves 93 do 95. Koruza 105 do 110 lir.

Po čem je lira?

Dne 23. aprila si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 27.82 L.
za 100 č. kron — 65.87 L.
za 100 fr. frankov 140.— L.
za 100 avstr. kron — 3.2 st.
za 1 dolar — 22.32 L.
za 1 funt — 98.27 L.

PODLISTEK

Šmarje pri Sežani.

Dober četrt ure od Sežane tik deželne ceste, ki vodi po Krasu do Gorice, leži v prijazni dolinici vasica Šmarje, ki šteje 26 hišnih števil. Vaška cerkev, znana pod imenom «Mati Božja v Seškovji», je menda ena najstarejših v naši domovini. Ta cerkev, zgrajena baje l. 1509. je bila do XVIII. stoletja znamenita božja pot. Pred francosko okupacijo so jo imeli v oskrbi redovniki-kapucini, kateri so l. 1808. ob prihodu Francozov v naše kraje pobegnili k Sv. Križu pri Ajdovščini, kjer se nahajajo še sedaj; vzjel jih je takrat pod svoje varstvo tamošnji grof, čigar grad še sedaj stoji.

Do leta 1879. je bila farna cerkev. Sedaj je farna cerkev sv. Martina v Sežani; šmarska cerkev «Mater Božje v Seškovji» je pa le podružnica. V cer-

kvi se nahajajo na stropu slike še od leta 1667., na stenah pa nove iz leta 1879; te slike je izgotovil slikar I. Raspet ter so pravo umetno delo. Cerkev ima tri krasne oltarje. V velikem oltarju kraljuje Mati božja z Jezusom v naročju; na levem je podoba Marije Magdalene, na desnem pa Sv. Notburge in Sv. Roka.

V odprtem zvoniku vise trije zvonovi; veliki zvon je zgodovinski. V njem je baje tri polovnike srebrnih cvanckarc.

Poleg cerkve ob deželni cesti dvigujeta svoji košati kroni proti nebu dve mogočni lipi. Govorili so, da sta stari 1500 do 2000 let. Nižja lipa — «Zora» imenovana — je popolnoma volta; druga — «Večernica» — pa je masivna.

Vas Šmarje šteje približno 200 duš ter spada pod občino Sežana. Prebivalci so kmečkemu stanu. Pečajo se s poljedelstvom in živinorejo. Šmarci pridelajo izvrsten kraški teran, kate-

ri je edini dohodek celega leta. Nekdaj so imeli Šmarci samo kapno vodo. Sedaj pa jih kraški vodovod oskrbuje z vodo. Šmarska okolica je večinoma kamenita ter ima le malo rodne zemlje. Vendar je drugače ta kraj zelo prijazen. Prebivalci te vasice so delavni, skrbni ter vljudni.

Pavel Šelovin

Zgodovinske drobtinice.

O Proseku.

Grof Agapito je izdal leta 1830. knjžico o zgodovini Trsta. V njej je omenjeno o Proseku tole. Rimski pisatelj Plinius, ki je živel ob času Kristusa, imenuje selo, ki je bilo na mestu sedanjega Proseka, Pucino. Proseško vino so že Rimljani kronali za kralja vseh vin na obrežju Jadranskega morja. Stari Grki so pravili prosekarju «Piktanon». Pisatelj Plinius trdi, da je to vino zelo podaljšalo življenje Livi-

Da bi le kaj izdalo. Notranji minister je poslal vsem prefektom okrožnic, naj strogo nadzorujejo vinske trgovine, gostilne in točarne. Redno in tudi nenadoma naj se vršijo kontrole ter naj preizkušajo vino z ozirom na prilstnost. Krivce naj preganjajo v smislu zakona.

Koruza

potrebuje posebno veliko dušika in kalija, pa tudi fosforove kisline. Na hektar raztrosimo po 250 kg čistega solitra, oziroma 140 na oral ali prav toliko apnovega dušika. Kalijeve soli vzamemo po 150 kg oziroma 80 kg in superfosfata po 300 kg oziroma 170 kg.

Zobozdravnik

dr. Lojz Kraigher

specialist za bolezni v ustih in na zobeh sprejema za vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila v Gorici, na Travniku 20 (Piazza della Vittoria)

od 9-12 in od 3-5.

Steklene šipe

vsake vrste in mere. Prodaja na debelo in drobno. - Postrežba na dom. - Cene zmerne. Piazza Oberdan št. 3 (Hotel Europa) tel. 44-23.

Dr. A. Grusovin

v Gorici: Piazza Vittoria

(Travnik) v hiši Paternolli 21

Specijalist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože, perfekcioniran na dunajskih klinikah.

Sprejema od 9-12 in od 3-7 pop.

Zobozdravniški ambulatorij

Zobotehnik

M. Godina

Via Genova št. 13 prvo nad.

TRST

od 9-1, od 3-7

— ob nedeljah od 10-12 —

MALI OGLASI

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. Tvorčka Gastone Dolinar, Trst - via Ugo Polonio 5.

je Avguste, matere cesarja Avgusta. Sedaj (to je leta 1830) ima Prosek 133 hiš s 750 prebivalci.

O Sežani.

Oglejski patriarh Udalrih je leta 1086., torej pred 838 leti, podaril Sežano, Žirje, Merče, Dane, Šmarje, Križ, Utovlje, Dobravlje, Godinje, Skopo, Šepulje, Gabrovico, Vojsčico, Gorjansko in Pliskovico rožaškemu samostanu pri Vidmu. V latinski listini je pisano «Cesan».

Slovenski jezik v Trstu.

O občevalnem jeziku v tržaškem mestu piše grof Agapito: «Vse osebe, rojene v Trstu, govorijo sploh poleg laško-beneškega in slovenskega jezika tudi nemški».

Trst nekdanj.

Leta 1617. to je pred 305 leti, je prebivalo v Trstu 3000 oseb, leta 1758. že 6424 oseb, leta 1804. pa že 40.862 oseb.

Kaj nam z dežele pišejo

HERPELJE - KOZINA.

Volitve so potekle tako tako. Agitacija so vodili železničarji. Pred volitvami je bilo tako: vse ceste popravljene, imeli smo manjše davke... Danes po volitvah so ceste ravnotake, kakoršne so bile prej, davki se tudi niso zmanjšali.

POSTOJNA.

Neki tržaški list je najprej podrezal vprašanje naše jame. Zlasti se je kritiziralo dejstvo, da se komisar ni zavzel za pravice naše občine pri vprašanju lastnika jame. To je bilo hvalevredno. Kar naenkrat pa smo v istem listu zagledali izjavo dveh spoštovanih meščanov, ki sta povedala, da je g. komisar obljubil, da bo tudi zanaprej skrbel za občino. Kaj pa se to pravi? Pesek v oči! Saj mi Postojnčani nismo vprašali, kako vrši komisar svojo službo. On je od vlade nastavljen in bo dajal odgovor tistemu, ki ga je imenoval.

Tudi ne gre pri vprašanju jame prav nič za osebo gospoda komisarja. Gre za nekaj povsem drugega, gre za ničmanj in nič več kakor za obstoj pravice postojnske občine do jame. Čez 8 dni bo preteklo leto dni, odkar je izšel v uradnem listu odlok (3. maja 1923, št. 1076), ki se bavi z upravo naše jam. V odloku je zapisano: uprava naše jame. V odloku je zapisano: uprava idrijskega rudnika. Celotno upravo vodi kr. komisar idrijskega rudnika skupno s krajevnim upraviteljem ter s komisijo, ki jo imenujeta finančni in poljedelski minister. Komisija ima sedež v Trstu. — Mi se vprašamo: kje pa je občina? Ali nima občina pravice do soodločevanja? Obzalujejo pa, da se zlasti naša organizacija, mislimo namreč na pol. društvo v Trstu, prav nič ne zanima za to velevažno vprašanje. Gospodje so bili tu pač ob volitvah, sedaj jih ne bo zopet pet let. Naše vprašanje vendar ni lokalnega, krajevnega pomena. Drugič pa se moramo občinarji zganiti za čast in za pravice Postojne. (L.)

JANEŽEVO BRDO.

Mi volivci, možje in fantje, smo zelo pričačkavali dne, da bomo izkazali zvestobo do slovenskega naroda. Kako da ne, ko smo se spomnili, kako so nas 1921. kruto varali. Pa kaj se je zgodilo? Volivci niso bili vpisani v volivni imenik! Samo iz naše vasi ce, ki šteje 16 hiš, je ostalo 15 polnoletnih oseb brez volivne pravice. Mari je župan spal? Mari smo mi bušmansko pleme, ki se da vladati po volji nekaterih oseb?

Zato protestiramo proti storjeni krivici. Obenem pa se oklepamo svojega naroda in kličemo: Bratje, mi stojimo trdno, kakor zidi grada; črna zemlja naj pogrezne tega, kdor odpada.

SALEŽ.

V naši občini je nastala velika sprememba. Pravi pregovor, da riba pri glavi smrdi. Tako je tudi pri naši občini. Občina je zdrava, bolna pa je glava. To glavo smo spoznali do dna šele za časa volitev. Spoznanje se je takole rodilo. Dokler še bivši poslanec Šček ni mešal štren kapitalistom, je naš župan molčal. Ko pa je g. poslanec podrezal v gadjje gnezdo kapitalistov, ko je Jadranska banka dobila 16 milijonov, tedaj je kar naenkrat začel naš župan sramotiti gospoda poslanca. Ko je g. Šček opozarjal ljudstvo, da so mnogi župani zvezani s kapitalisti, drugi pa da so podrepaniki vlade, je naš župan kar skakal od jeze. G. Šček je napisal znameniti članek, kako je mnogim magnatom pri sreču njih osebnost korist, najzadnja briga pa korist občine, ko je povedal, da je slovenstvo teh ljudi samo firnež, za katerim se skriva njih pohlepnost, ko je poudarjal, da so ti ljudje pripravljani, prodati vsako občinsko ko-

rist, svoje ljudstvo, svoj narod, samo da ostanejo pri koritu, tedaj je bil g. župan iz sebe. Mi takrat nismo dali vse vere g. Ščeku. Danes smo mu hvaležni. Danes smo popolnoma odprli oči.

Ker je županu kazalo, je pri volitvah agitiral za neudeležbo, potem za snop. Pa tudi odpadništvo ga ne bo rešilo. Domača republika bo skrbela, da mu bo za vedno odklenkalo. Zdaj čakamo samo, kakšne račune bo predložil, ko bo vzel slovo od županstva. Pregledniki bodo neizprosni, knjige bodo prereševali od prve do zadnje strani. (Prihodnjič popišem naše davčne razmere, ki kažejo, kako se naš župan trudi za blagor naše občine).

VOLČJIGRAD.

Pri nas smo se prav dobro pripravili za volitve. Na viljo v soboto so prišli snoparji iz Komna, na čelu šjor majštro in pa gospod Geržina. Volčjigradci smo bili radovedni, kaj bo in smo šli v Drsalovo gostilno. Bus te štrafi, sem rekel, kadar sem vstopil v gostilno. Čakal nas je šjor majštro, nadalje trebušasti gospod Gržina s tremi lepimi frajlicami. Najlepše pa je bilo na mizi: deset litrov vipavca. Ko smo bili lepo zbrani, je imel šjor majštro imeniten govor. Obljubil je, da bodo «prtili» lire na borjaču pri Žerjalovih, če bomo volili za snop. Šjor majštro je dal na račun obljubljenih lir kaparo deset steklenic vina. Mi smo bili žejni, zlasti ker smo ravno z dela prišli in smo vince popili. Dobro je bilo, prav dobro. Škoda, da niso vsak teden take volitve! Kadar je vprašal šjor majštro «voterete» to se pravi, ali bomo glasovali, smo rekli «ši, ši», samo nismo rekli, za koga bomo volili. Shod se je končal v veliko veselje vseh navzočih: šjor majštro je bil «contento», ker smo rekli «ši»; mi smo bili veseli, ker smo zastonj pili; Marička je bila tudi zadovoljna. Drugi dan pa smo volili lipo, ker smo hoteli povedati, da smo značajni Slovenci, ki nismo na prodaj za glaž vina, kakor je mislil šjor Geržina.

TOMAJ.

Zakaj v Tomaju nismo dobili več glasov pri volitvah? Če pomislimo na udeležbo pri zadnjih volitvah iz l. 1921, uvidimo, da je bila sedanja udeležba volivcev mnogo manjša, približno za 90 oseb. Vzroki so razni: ni bilo volivnega shoda in sploh zadostne agitacije, zato je navdušenje v ljudstvu več ali manj pojemalo. Drugi vzrok je dejstvo, da ni bilo večje število polnoletnih fantov vpisanih v volivni imenik.

Naši fantje so se sicer vsi napram fašistovskim agitatorjem dobro držali, razen par izjem. Splošno se je naša občina, če jo primerjamo z drugimi kraškimi občinami, dobro obnesla. Našim zavednim dekletom pa čast in priznanje, ker so se v tem slučaju dobro izkazale. (Z.)

KOPRSKA OKOLICA.

Prejeli smo daljši dopis, v katerem se člani Kmetijske in vrtnarske zadruge upirajo sklepu, naj bi člani s svoto 72 lir popravili zadruge, ki jo je gnal v pogin odbor, zlasti predzadnji. Sej niso imeli v nadzorstvu poldruge leto. Zdaj pa zahtevajo gospodje, naj bi bili člani tepeni za njihove krivde. Istrani da zahtevajo, naj plačajo tisti, ki so nosili odgovornost, to so nadzorniki. Koprška okolica da ne bo plačala itd.

PODGRAD.

Prejeli smo dopis, v katerem nam javljajo, da je po višjem povelju odšel g. kaplan Gabrovšek iz Podgrada. Oblastvo ga je pregnalo preko meje. Ljudstvo zaluje nad dobrim gospodom. Prihodnjič priobčimo obširno poročilo.

DRAGA - KRVAVI POTOK.

Pri nas so se volitve tudi večjidel «delale»; volilo jih je približno 75%. Dva orožnika sta po nalogu g. komisarja iz Doline poizvedovala pri vaškem načelniku v Dragi, da-li morda ne ve on, kdo so tisti, ki so volili srp in kladivo. Po Čačevem odgovoru sta tudi sama pripoznala, da je bilo vprašanje neumno, ker nihče ne more vedeti, za katero stranko je kdo volil.

PODBEŽE pri Podgradu.

Dragi «Mali list»! Tudi pri nas te z veseljem čitamo. «Mali list» se nam je zelo priljubil, ker prinaša razumljive in poučne članke in ker ljubi resnico in sovraži laž. Le naprej odpiraj oči našim rojakom. Bog te živi še mnogo let.

Pri nas smo dobili nove zvonove. Za-

libog je bilo pri tej priliki toliko nepotrebnih besed, da se Bog usmili. Neki možje so trosili vsakovrstne lazi. Ti naj se navadijo resnico govoriti in naj ne delajo sovrašva med ljudstvom. Ni treba, da je eden na drugega jezen: le v slogi je moč.

Z MUN.

Nam Muncem so sramoto napravili gostilničarji. Agitirali so med narodom za sekuro in govorili, da imajo ukaz, voliti sekuro in da mora ves narod skupno voliti kakor oni. Niso vredni, da nosijo narodno nošo.

NAŠA POSTA.

Vinko. Pesmica je lepa, pa zlozil jo je nekdo drugi. Pošlji kaj novic iz Brkinje. Kozina. Zal prepozno došlo.

Stab. Tip. S. Spazzal, via Commerciale 8.

Čevljarnica **FORCESSIN**

Je najboljša zaloga z dobrim blagom.

Trst, via Caprin 5 pri Sv. Jakobu

podružnica via Udine 2.

Netka: „Kje si bila? Kaj imaš?“

Kati: „Čevlje sem kupila pri Forcessinu.“

Netka: „Kje je ta trgovina?“

Kati: „Kaj ne veš? Pri Sv. Jakobu in na Belvederju. 16 let sem kupovala drugod, in vse noge sem si pokvarila. Odkar kupujem pri Forcessinu, so mi noge prav odravele. In vedno lepo ustreže in da poceni.“

Čevljarnica **FORCESSIN**

Novo pogrebno podjetje Trst

Corso V. E. III, št. 47.

Prevoz mrličev na vse kraje. Raznovrstni pogrebi. Prodaja vsakovrstne lesene in kovinske krste, sveče in umetne vence, nagrobne svetilke in sploh vse mrtvaške predmete. Ima v zalogi pristne Kopačeve sveče za cerkve. Cene zmerne, postrežba točna.

Zobotehnični ambulatorij

TRST, Via Settefontane št. 6, I nad.

odprt vsak dan od 8.—18. in od 15.—19. Izvršujejo se hitro in točno vsa dela z zlatom kakor tudi zobnice s kavčukom. Slovencem 10% popusta kakor tudi plačilo na obroke. Delo zjamčeno.

EGIDIJ SCHIFFLIN, koncesijonirani zobotehnik.

PODRUŽNICA

„Ljubljanske kreditne banke“ v Gorici

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon št. 50 — Brzojavni naslov: Ljubljanska banka.

CENTRALA: LJUBLJANA

Delniška glavnica: Din 50.000.000.

Rezerva: Din 10.000.000.

PODRUŽNICE: Brežice, Črnomelj Kranj, Metkovič, Celje, Maribor, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obreduje vloge na knjižice po 4 $\frac{1}{2}$ %/0. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

— Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. —

Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantneje.